

جبران عقب ماندگی ۱۱ ساله ایران از قطر در پارس جنوبی

ماموریت ویژه علی آبادی برای «آبادانی» پارس جنوبی

مهندس علی آبادی در اولین سفر داخلی از بزرگترین کارگاه اقتصادی جهان بازدید کرد

مصطفی بهشتی

درآمد پارس جنوبی برای پارس جنوبی
این در حالی است که پارس جنوبی یکی از بزرگ ترین منابع گازی دنیا به حساب می آید و به گفته موسی سوری مدیرعامل نفت و گاز پارس ارزش تولیدات پارس جنوبی، سالانه حدود ۱۵۰ میلیارد دلار است. این در حالیست که کارشناسان و صاحب نظران انرژی معتقدند با توجه به اهمیت مضاعف این منطقه بایستی بخشی از درآمدهای آن صرف توسعه فازهای باقی مانده شود تا این منطقه با مشکل مالی روبرو نباشد. این در حالیست که در برخی خبرها آمده بود که درآمد اوراق مشارکت پارس جنوبی در جایی به غیر از پارس جنوبی هزینه می شود. که از صحت و سقم آن خبری در دست نیست در همین زمینه سید عماد حسینی نماینده قروه و سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس می گوید: چندی پیش گزارشی از نحوه عملکرد و هزینه کرد بودجه در پارس جنوبی به دست کمیسیون انرژی مجلس رسید که نشان می داد، درآمد حاصل از فروش اوراق مشارکت پارس جنوبی در محلی غیر از موضوع (پروژه های پارس جنوبی) هزینه شده است. سخنگوی کمیسیون انرژی در مورد منبع این گزارش گفت: منابع این گزارش یکی از منابع معتبر و قابل استناد برای مجلس است که لزومی ندارد نام آن افشا شود. اما با بررسی این گزارش مشخص شد که این گزارش قابل استناد است. این

ای برای راه اندازی و آغاز تولید گاز از چاه های این دو فاز مشترک گازی ن داده بودیم، بیان کرد: «در مجموع پیش بینی می شود تا پایان سال جاری واحد شیرین سازی گاز این دو فاز مشترک با تحویل گاز از فازهای ۸ تا ۶ پارس جنوبی راه اندازی شود». این اظهارات در حالی عنوان می شود که رییس جمهوری دو هفته پیش در جلسه شورای معاونین وزارت نفت بر تسریع در راه اندازی این دو فاز پارس جنوبی در سال جاری تأکید کرد. این در حالی است که مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس معتقد است که چاه های دریایی و کل فاز ۱۵ و ۱۶ پارس جنوبی در سال ۹۱ راه اندازی خواهد شد.

قطری های خوشحال
با مشکلات موجود در سر راه توسعه پارس جنوبی و توسعه ناصحیح و نفعی از انجام تغییرات ساختاری در وزارت نفت، شرکت نفت و گاز پارس به عنوان یکی از شرکت های فرعی شرکت ملی نفت ایران در اول دی ماه ۱۳۷۷ تاسیس و مسئولیت توسعه کلیه فازهای میدان گازی پارس جنوبی و همچنین میدان گازی پارس شمالی به این شرکت واگذار گردید. این شرکت همچنین مسئولیت برگزاری مناقصه های بین المللی، انجام ارزیابی فنی و مالی، مذاکرات قراردادی و نظارت عالی بر اجرای قراردادهای توسعه میدان گازی و لایه نفتی پارس جنوبی و پارس شمالی و مدیریت بهره برداری از مخزن را به عهده دارد.

گرفت. آنچه از فحوای کلام مهندس علی آبادی در بازدید دو روزه اش از این منطقه بر می آید ذکر این نکته است که نگاه دولت و نفت به عسولویه دچار یک دگردیسی و رنسانس کامل شده است. علی آبادی به صراحت تأکید می کند: «عقب ماندگی ۱۱ ساله در برداشت از میدان پارس جنوبی را جبران می کنیم». بیان صریح این جمله و پذیرش این موضوع از سوی ایشان که ۱۱ سال از رقیب سوگ اما قدرتمند قطر عقب هستیم را به فال نیک می گیریم و به انتظار گامهای عملی برای جبران این عقب ماندگی که علی آبادی میراث دار آن است می نشینیم.

تکاهی دیگر به پارس جنوبی
میدان گازی پارس جنوبی (در قطر: گنبد شمالی) بزرگ ترین میدان گازی جهان است که در خلیج فارس و در آبهای سرزمینی ایران و قطر واقع شده است. این میدان گازی بین ایران و قطر مشترک بوده و در کشور قطر میدان گازی چین در آن دوران فازهای ۱۱، ۱۳، ۱۴ و ۱۵ صورت برداشت کامل گاز این میدان، انرژی ۱۰ سال کل ساکنان کره زمین تأمین می گردد. به گفته مسئولان، قطر تاکنون با ۴۰۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری در صنایع نفت و گاز خود از سال ۱۹۸۸ (پایان جنگ ایران و عراق) توانسته است از پارس جنوبی (گنبد شمالی قطر) به عنوان بزرگ ترین میدان گازی جهان، برداشت کند. اما ایران با سرمایه گذاری ۴۰ تا ۷۰ (بهترین میزان) میلیارد دلاری در پارس جنوبی و عسولویه فاصله زیادی تا میزان برداشت قطری ها دارد.

پیشینه پارس جنوبی
پس از کشف میدان عظیم گازی پارس جنوبی در خلیج فارس و حفر اولین چاه اکتشافی در سال ۱۳۶۷ و با توجه به سیاست شرکت ملی نفت ایران مبنی بر اولویت تولید از میادین مشترک برای تأمین گاز مورد نیاز کشور و نیز صادرات گاز، بهره برداری از میدان گازی پارس جنوبی در دستور کار شرکت ملی نفت ایران قرار گرفت. به منظور توسعه فاز ۱ میدان مذکور، شرکت مهندسی و توسعه نفت در بیست و ششم تیرماه ۱۳۷۳ تشکیل گردید. در تاریخ بیست و پنجم مهرماه ۱۳۷۷، توسعه فازهای ۲ و ۳ میدان پارس جنوبی طی قراردادی به کنسرسیوم شرکت های توتال، پتروناس و گازپروم واگذار گردید

علی آبادی به صراحت تأکید می کند: «عقب ماندگی ۱۱ ساله در برداشت از میدان پارس جنوبی را جبران می کنیم»
بیان صریح این جمله و پذیرش این موضوع از سوی ایشان که ۱۱ سال از رقیب سوگ اما قدرتمند قطر عقب هستیم را به فال نیک می گیریم و به انتظار گامهای عملی برای جبران این عقب ماندگی که علی آبادی میراث دار آن است می نشینیم.

افت تولید در چاه های
این مقام مسوول در ادامه در مورد افت فشار گاز در برخی از چاه های پارس جنوبی، می گوید: «هر میدان نفت و گاز دارای یک چرخه عمر طبیعی است و قطعاً با گذشت زمان با افت فشار مواجه می شود». مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس با اعلام اینکه این افت فشار در بلندمدت منجر به توقف تولید نفت و گاز خواهد شد، تبیین کرد: «این در حالی است که باید با تولید ناویژه و تزریق آب و گاز مانع افت تولید شد». این مقام مسوول با تأکید بر اینکه هم اکنون در نقاط مرزی میدان پارس جنوبی برداشت گاز ایران و قطر شتاب گرفته است، اظهار کرد: «در این نقاط با افت فشار گاز روبه رو هستیم که این کاهش تولید برای هر دو طرف است». سوری با اعلام اینکه قطعاً با راه اندازی فازهای جدید پارس جنوبی میزان این افت فشار گاز مخزن مشترک تشدید خواهد شد، تأکید کرد: «حتی در برخی از چاه ها امکان برداشت میعانات گازی به دلیل این افت فشار وجود ندارد».

چرا چاه های ۹ و ۱۰ راه نمی افتند؟
در حالی نزدیک به دو سال از افتتاح رسمی دو فاز ۹ و ۱۰ پارس جنوبی می گذرد که از مجموع ۲۴ چاه گازی این دو میدان، تنها ۷ حلقه چاه در مدار تولید قرار گرفته است. موضوعی که مدیرعامل نفت و گاز پارس دلیل آن را عمل نکردن شرکت های خارجی به تعهدات خود در قبال قراردادهای نفت و گاز با ایران عنوان می کند. حالا وی زمان بندی جدیدی را برای تولید گاز های این میدان می گوید: «موسی سوری» با اعلام اینکه تأخیر به وجود آمده در این فاز مشترک گازی را قبول نداریم، اظهار کرد: «اما با تلاش مهندسان داخلی سعی در کاهش زمان راه اندازی فازهای مختلف پارس جنوبی داریم».

راه اندازی فاز ۱۵ و ۱۶، ۹۱ سال
سوری در ادامه در پاسخ به سوالی که آیا امکان تولید گاز طبیعی در فازهای ۱۵ و ۱۶ پارس جنوبی فراهم می شود؟ گفت: «قطعاً راه اندازی فازهای ۱۵ و ۱۶ پارس جنوبی از اهداف برنامه امسال می باشد. بیان کرد: اما سال گذشته ۱۱ میلیارد دلار برای توسعه فازهای مختلف پارس جنوبی جذب شده است که این موضوع منجر به شتاب برداشت فازهای ۱۵ و ۱۶ هم شده است. مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس با اعلام اینکه امسال وعده

مشکلات موجود در سر راه توسعه پارس جنوبی و توسعه ناصحیح و نفعی از انجام تغییرات ساختاری در وزارت نفت، شرکت نفت و گاز پارس به عنوان یکی از شرکت های فرعی شرکت ملی نفت ایران در اول دی ماه ۱۳۷۷ تاسیس و مسئولیت توسعه کلیه فازهای میدان گازی پارس جنوبی و همچنین میدان گازی پارس شمالی به این شرکت واگذار گردید. این شرکت همچنین مسئولیت برگزاری مناقصه های بین المللی، انجام ارزیابی فنی و مالی، مذاکرات قراردادی و نظارت عالی بر اجرای قراردادهای توسعه میدان گازی و لایه نفتی پارس جنوبی و پارس شمالی و مدیریت بهره برداری از مخزن را به عهده دارد.

با مشکلات موجود در سر راه توسعه پارس جنوبی و توسعه ناصحیح و نفعی از انجام تغییرات ساختاری در وزارت نفت، شرکت نفت و گاز پارس به عنوان یکی از شرکت های فرعی شرکت ملی نفت ایران در اول دی ماه ۱۳۷۷ تاسیس و مسئولیت توسعه کلیه فازهای میدان گازی پارس جنوبی و همچنین میدان گازی پارس شمالی به این شرکت واگذار گردید. این شرکت همچنین مسئولیت برگزاری مناقصه های بین المللی، انجام ارزیابی فنی و مالی، مذاکرات قراردادی و نظارت عالی بر اجرای قراردادهای توسعه میدان گازی و لایه نفتی پارس جنوبی و پارس شمالی و مدیریت بهره برداری از مخزن را به عهده دارد.

گزارش به مسئولان مربوطه اطلاع و ارجاع داده شده است اما هنوز از تأیید یا رد آن خبری داده نشده است. امیدواریم هر چه زودتر پاسخ این گزارش از طرف این مسئولان برای مجلس ارسال شود. در همین حال یک منبع آگاه در پارس جنوبی در مورد اوراق مشارکت پارس جنوبی گفت: در چند سال اخیر، یعنی حداقل در سه سال اخیر سه بار اوراق مشارکت برای پارس جنوبی منتشر شده است. یک بار نزدیک به ۱۴۰۰ میلیارد تومان بود که خود شرکت نفت و گاز پارس جنوبی با همکاری شرکت نفت آن طراحی کرده و در بانک های داخلی به فروش رساند. دیگری اوراق مشارکت ارزی بود که یک میلیارد دلار بود و با همکاری بانک مرکزی در بانک های خارج از کشور عرضه شد و سومین دوره که همین اواخر بود متأسفانه استقبال زیادی از آن نشده که ۳۰۰ میلیارد تومان بود. همه این اوراق توسط شرکت نفت و گاز پارس با همراهی وزارت نفت منتشر و به فروش رسید. البته باید توجه داشت در حال حاضر پارس جنوبی شصت سرمایه گذاری است و نیاز مبرمی به پول برای پیشبرد پروژه ها دارد. سال گذشته حدود ۱۱ میلیارد دلار در پارس جنوبی هزینه شد در حالی که باید حداقل ۱۵ میلیارد دلار هزینه می شد. حال این مشکل هم به آن اضافه شده است!

در عمل شاهد هستیم درصد پیشرفت فازها به طور کلی به سختی به تعداد انگشتان دست می رسد! ۲۵ خرداد سال ۸۹ امید همه پرسناب مردان صنعت نفت در تحقق اهداف و برنامه ها در پارس جنوبی بود اما به واقع آنچه در عسولویه می گذرد آن چیزی نیست که انتظارات را داشتیم. این در حالی است که تا چندی پیش این منطقه شاهد فعالیت بیش از یکصد هزار نیروی انسانی بوده حال آنکه این عدد هم اکنون بین ۳۰ تا ۳۵ هزار نیروی کاری در نوسان است. امروز پارس جنوبی به خاطر تحریم های بین المللی خالی از شرکت های خارجی شده است اما به واقع تحریم مشکل امروز پارس جنوبی نیست چرا که به اذعان خود غربی ها، شرکت های داخلی به درجه ای از توانمندی و قدرت رسیده اند که می توانند به تنهایی ابر پروژه های نفتی را به منصه ظهور برسانند. سرپرست امروز وزارت نفت که سابقه ای طولانی در توسعه و عمران و اجرای پروژه های بزرگ را در کارنامه مدیریتی خویش یدک می کشد در اولین ماموریت ویژه خود هفته گذشته به منطقه پارس جنوبی سفر کرد و طی ۲ روز فشرده از پروژه ها و فازهای باقیمانده بازدید کرد و از نزدیک در جریان آخرین وضعیت پروژه ها قرار

گنبد شمالی نام دارد. گفته می شود در کشور برداشت کامل گاز این میدان، انرژی ۱۰ سال کل ساکنان کره زمین تأمین می گردد. به گفته مسئولان، قطر تاکنون با ۴۰۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری در صنایع نفت و گاز خود از سال ۱۹۸۸ (پایان جنگ ایران و عراق) توانسته است از پارس جنوبی (گنبد شمالی قطر) به عنوان بزرگ ترین میدان گازی جهان، برداشت کند. اما ایران با سرمایه گذاری ۴۰ تا ۷۰ (بهترین میزان) میلیارد دلاری در پارس جنوبی و عسولویه فاصله زیادی تا میزان برداشت قطری ها دارد.

پس از کشف میدان عظیم گازی پارس جنوبی در خلیج فارس و حفر اولین چاه اکتشافی در سال ۱۳۶۷ و با توجه به سیاست شرکت ملی نفت ایران مبنی بر اولویت تولید از میادین مشترک برای تأمین گاز مورد نیاز کشور و نیز صادرات گاز، بهره برداری از میدان گازی پارس جنوبی در دستور کار شرکت ملی نفت ایران قرار گرفت. به منظور توسعه فاز ۱ میدان مذکور، شرکت مهندسی و توسعه نفت در بیست و ششم تیرماه ۱۳۷۳ تشکیل گردید. در تاریخ بیست و پنجم مهرماه ۱۳۷۷، توسعه فازهای ۲ و ۳ میدان پارس جنوبی طی قراردادی به کنسرسیوم شرکت های توتال، پتروناس و گازپروم واگذار گردید

به گفته سوری، وجود برخی از مشکلات همچون عدم تحویل برخی از کالاها توسط شرکت های خارجی و مشکلات مالی مانع راه اندازی کامل فاز ۱۵ و ۱۶ پارس جنوبی است. سوری با تأکید بر اینکه هم اکنون در نقاط مرزی میدان پارس جنوبی برداشت گاز ایران و قطر شتاب گرفته است، اظهار کرد: «در این نقاط با افت فشار گاز روبه رو هستیم که این کاهش تولید برای هر دو طرف است». سوری با اعلام اینکه قطعاً با راه اندازی فازهای جدید پارس جنوبی میزان این افت فشار گاز مخزن مشترک تشدید خواهد شد، تأکید کرد: «حتی در برخی از چاه ها امکان برداشت میعانات گازی به دلیل این افت فشار وجود ندارد».

به گفته سوری، وجود برخی از مشکلات همچون عدم تحویل برخی از کالاها توسط شرکت های خارجی و مشکلات مالی مانع راه اندازی کامل فاز ۱۵ و ۱۶ پارس جنوبی است. سوری با تأکید بر اینکه هم اکنون در نقاط مرزی میدان پارس جنوبی برداشت گاز ایران و قطر شتاب گرفته است، اظهار کرد: «در این نقاط با افت فشار گاز روبه رو هستیم که این کاهش تولید برای هر دو طرف است». سوری با اعلام اینکه قطعاً با راه اندازی فازهای جدید پارس جنوبی میزان این افت فشار گاز مخزن مشترک تشدید خواهد شد، تأکید کرد: «حتی در برخی از چاه ها امکان برداشت میعانات گازی به دلیل این افت فشار وجود ندارد».